

LĀ•SKY MĀ•MIVĀ%oo, STESKY BLĀ•ZNIVĀ%oo - RETRO...

NedĀ•le, 01 kvĀ•ten 2011

Stanice HvĀ•zda vysílá zprávy. Generální tajemník ÚV KSSS Michail GorbaĀ•ov s chotí a doprovodem zahájil 30. dubna 1989 oficiální pĀ•tmĀ•telskou návštĀ•vu Ā•eeskoslovenska, ke které ho pozval ÚV KSĀ•E. Na ruzyĀ•ském letišti v Praze vzácné hosty pĀ•tmĀ•vital generální tajemník ÚV KSĀ•E Miloš Jakeš., prezident republiky Gustáv Husák a dalši nejvyšši Ā•eeskoslovenští straniĀ•tí a státní pĀ•tmĀ•edstavitelé.

"PĀ•tmĀ•edpokládám, Ā•e prĀ•vodu se zú•astníš.", houkla na mnĀ• zapisovatelka svazácké organizace výpoĀ•etní stĀ•tmĀ•ediska, Ilona Valentová. Kdybych umĀ•l pĀ•tmĀ•edvídat budoucnost, zasmál bych se uĀ• teĀ•, protoĀ•e to samé pak dĀ•lal cinkacím listopadu s dobrovolnými a svobodnýmilovnými demonstracemi. "Jestli budou mandarinky, tak jo. Na Vánoce se nĀ•jaký ty konzervy hodĀ•j", odpovĀ•dĀ•l jsem jí, a tušil, Ā•e to nenechá jen tak. "NezlehĀ•uj to. O mandarinky pĀ•tmĀ•ece nejde." No to by mĀ• fakt zajímalo, o co tedy jde. KdyĀ• jsem pĀ•tmĀ•ed tĀ•tmĀ•emi roky pĀ•tmĀ•išel do Sokolova, pĀ•tmĀ•ekva mám na první schĀ•zi hlasovat o tom, jestli nĀ•jaká soudruĀ•ka dostane byt nebo ne. TakĀ•e jsem hlasoval jako neutrální. NaĀ•eĀ• si mĀ• zavolal místní pĀ•tmĀ•edseda odborĀ• a Ā•ádal vysvĀ•tlení. PĀ•tmĀ•edním jsem v Praze zaĀ•il leccos, tĀ•meba i na stranické schĀ•zi výpoĀ•etního stĀ•tmĀ•ediska. Ale tohle bylo hornicky jedineĀ•né. "ProĀ• jsi hlasoval proti tomu, aby soudruĀ• Ryndová dostala byt?" "Ale já nehlasoval proti. Já se jen zdrĀ•el." "No to je v dĀ•sledku jedno, soudruhu." "Hm, tak proĀ• ta moĀ•nost zdrĀ•ení se vĀ•bec je? Já myslel, Ā•e kdyĀ• tu jsem týden, a danou soudruĀ•ku jsem v Ā•ivotĀ• nevidĀ•l, tak nemĀ•Ā•u objektivnĀ• vyjádĀ•t." "Soudruh Damík se zavrtĀ•l nespokojenĀ•." Jeden myslel a dostal po Ā•uni. "Kdyby jeden, pomyslel jsem si odváĀ•nĀ• podruhé. "ProstĀ• napíšu, Ā•e jsi hlasoval pro a je to. Odkud jsi k nám pĀ•tmĀ•išel?" "Vojny. A pĀ•tmĀ•edním z Prahy." "Jo PraĀ•áááááá." "JasnĀ•, tím se to vysvĀ•tlo." "Ty jsi pĀ•tmĀ•išel za naši Milenou, Ā•e jo?" "No já myslel, Ā•e je DvoĀ•tmĀ•ákĀ•." "Damík se rozesmál: "My jsme tady všichni tak nĀ•jak .. velká rodina, víš?"" Ā•ict mu, díky tati, jsem odvahu nenašel. Ale i tak mĀ• po pĀ•tmĀ•ichodu z práce Ā•ekala debata s Mile

dĀ•lnicko-rolnickou matkou: "Cos to Ā•mešil s Damíkem, prosím tĀ•. Víš, Ā•e Ā•ekáme na byt a ještĀ• si zavaĀ•m u nĀ•j." "Co bych si u nĀ•j zavaĀ•oval. Snad se mĀ•Ā•u zdrĀ•et hlasování." "Panímatka se vnoĀ•mila do debaty." "ZdrĀ• hlasování? To jsou nĀ•jaký praĀ•ský móresy? BuĀ• rád, Ā•e máš práci a klid." "Ten byt jsem dostal pĀ•tmĀ•islíbenej jako podmínku, Ā•e tady nastoupím. A jestli mi nĀ•jakej Damík bude nĀ•co chtít zavaĀ•t, tak se prostĀ• sbalím a pĀ•jdu kamkoliv. Já nebudu mít problém se uĀ•ivit." "To aĀ• tĀ• ani nenapadne", oznámila mi Milena a postavila pĀ•tmĀ•ede mne horkou polívku. Jsem polívkovej, ale nĀ•jak mĀ• pĀ•tmĀ•ešla chuĀ•. "Víte co, dámy? DodĀ•lejte si na zítĀ•ek mávátko, já si pĀ•jdu s klukama zahrát fotbal." Sbalil jsem PetĀ•mĀ•ka i Pavlíka, ten sice sotva chodil, ještĀ• tehdy, ale s míĀ•em se pletl po trávníku rád. Druhý den uĀ• od rána si byl mráz, si byl déšĀ•, dokonce se i blýskalo, takĀ•e ke slavnému prĀ•vodu byl i ten správný revoluĀ•ní Ā•as. Z tribun hovoĀ•m soudruzi s ostravským pĀ•tmĀ•ízvukem, pĀ•tmĀ•es ty šachty jsme byli tak spĀ•tmĀ•iznĀ•ni, zajímavé vystoupení mĀ•l tušim kapitán ze sovĀ•tské vojenské posádky. Mno a pak pĀ•tmĀ•išli na Ā• dalši soudruzi - budovalo se, plnily se plány, sem tam nĀ•jaká ta pĀ•restrojka ... za pár let jsem vĀ•tšinu tĀ•ch soudruhĀ• potkal jako aktivní kapitalisty a šlo jim to stejnĀ• dobĀ•me, jako tohle. NĀ•kde na tom vumlu asi udĀ•lali soudruzi chybu. "Poslouchej, nesehnal bys u vás na generálním nĀ•jaký bony? Nebo marky, nebo tak..." houkl mi do ucha kamarád z Rychnova. No to je pĀ•tmĀ•esnĀ• ono .. jeden vĀ•tši odborĀ•tmĀ• a soudruh neĀ•druhej, ale marky a bony prostĀ• frĀ•ej. "Na co to chceš? Budete kupovat dalši slepice?" "Jaký slepice? ProstĀ• chci koupit jednoho jetýho bavora, ale starej Dluhoš nechce koruny. To víš, není blbej." "JasnĀ•. TĀ•meba do hospody kaĀ•dej den trefí napoprvý. Zpátky uĀ• se to nĀ•kdy komplikuje, ale jinak blbej urĀ•itĀ• není. Zlítej v práci, zlítej doma ... Zlítej vlastnĀ• poĀ•tmĀ•ád. Ā•e je tu dneska hezky? A ty jsi sem ani nechtĀ•l", zašveholila mnĀ• Milena u ucha. "Ale jo. Já jsem vĀ•dycky rád, kdyĀ• se lidi bavĀ•j." "Koupíš mi cukrovou vatu?" "UrĀ•itĀ•, " usmál jsem se. Já ji sice bytostnĀ• nemusel, vĀ•dycky jsem se od ní nĀ•jak celej upatlal, ale Milena ji zboĀ•Ā•ovala. "Našlas mandarinky?" "Já se po nich nekoukala. Na Vánoce budou taky nĀ•kde." "VýjimeĀ•nĀ• mĀ•la pravdu. Ty Vánoce, co nás Ā•ekaly, byly opravdu plné pĀ•tmĀ•ekvapení." "Koukej .. stavil jsem se ve spoĀ•tmĀ•itelnĀ•. Ta bezúroĀ•ná pĀ•jĀ•ka dokupy s tou nenávratnou ... na domek by bylo." Milena se netváĀ•mila moc nadšenĀ•: "Já ti nevím Jirko. TĀ•tmĀ•istat tisíc je hodnĀ• penĀ•z. A budem tady pak vázaný." "No poĀ•kej, sama jsi Ā•tmĀ•kala na nĀ•jaký stĀ•hování mám zapomenout." "No to jó. Ale Ā•lovĀ•k nikdy neví." "Milena byla ekonomka. Tedy .. potkali jsme se na ekonomické fakultĀ•. Ā•elili proĀ• bych jí nevĀ•Ā•m. Asi ví, co Ā•tmĀ•ká. Hornický orchestr spustil dalši náĀ•tmĀ•ez, pro zmĀ•nu pĀ•tmĀ•es krvavĀ•tmĀ•eky, uĀ• pĀ•tmĀ•esnĀ• netušim kam. Ale bylo to s velikou armádou. Loni jsem s ní absolvoval sedmítýdenní cviĀ•ení, jak Ā•tmĀ•ikal Werich, byla to hlína. NejdĀ•tmĀ•ív jsme tĀ•mi nedĀ•le krumpĀ•oma uplácávali pole, by se na stavĀ•t stany .. pak na to pole pĀ•tmĀ•ijely druĀ•stevní seĀ•ky a my jsme šli plácát jinam. ProstĀ• armáda. Na rohu ná jsem zahléd sedĀ•t Míru JabĀ•áka, takovej místní chartista. Ā•ekli jsme si sotva nĀ•kolik vĀ•t, nĀ•jak jsem politiku neĀ•meš (Za pár let na tom byl v podstatĀ• stejnĀ•, jen se mi moc nevybavuje, kterou chartu zrovna v té dobĀ• pak podepisoval.)

OstatnĀ• v tomhle kraji se dĀ•lila buĀ• na soudruhy nebo na samostarající se instalatéry, Ā•tmĀ•ezníky atp. KupĀ•tmĀ•kladu paĀ•n volila jednoho Ā•enatého elektroinstalátora - pro lásku ji staĀ•ilo to, Ā•e jí jednou za mĀ•síc pĀ•tmĀ•ivez nakradený okapy, a obĀ• výlet do nĀ•jaké chaty zadarmo. Ne nadarmo se Ā•tmĀ•ká, jaká matka, taká Katka. JenĀ•e jak tomuhle má Ā•lovĀ•k lehce po dvaceti vĀ•Ā•tmĀ•it? x x x Kdysi dávno, ještĀ• na gymnázium, jsme den pĀ•tmĀ•ed prĀ•vodem pĀ•tmĀ•emalovali transparent s nápisem No Neutron Bomb na Yes. Byli jsme blbí, s politikou to nic společného nemĀ•lo. Ten zábĀ•r na našeho tĀ•locvikáĀ•me, který se pĀ•tmĀ•ihnal na poslední chvíli, chmatl po transparentu a hrdĀ• ho nesl vztýĀ•ený nad hlavou, byl nezapomenutelný. šMoravec, Hrdinka!!!", zaznĀ•lo dost Ā•asto, neĀ• náštĀ•tmĀ•idní došel ke kated

teĀ• to bylo pĀ•tmĀ•ece jen výhraĀ•jši. šTo je vaše práce, s tou neutronovou bombou?" No jo no. Co s t mĀ•Ā•e Ā•lovĀ•k udĀ•lat, kdyĀ• celá tĀ•tmĀ•ída ví, Ā•e jsme si opĀ•t neodpustili se pĀ•tmĀ•edvést. šVíte vy vĀ•bec, co jste profesoru Vykoukovi za prĀ•švih?" Hrdinka mi šeptl: šTeĀ• ho za trest nevezmou na vojnu, imperialistu." Vyprskl jsem smíchy, dál nemĀ•lo smysl cokoliv Ā•tmĀ•ikat. TĀ•tmĀ•idní nás vypakoval na chodbu, pĀ•tmĀ•islíbil rázné Ā•tmĀ•ešení a my mĀ•li doma zadĀ•láno na standardní rodiĀ•ovský pĀ•tmĀ•ednes. Byly to stejnĀ• krásný doby. Kluci byli malí fajn ... a celej Ā•ivot jednoduše, jak facka. I kdybych se mohl vrátit zpátky, nemĀ•nil bych. ONA Stanica Hviezda vysílá zprávy. Generální tajemník ÚV KSSS Michail GorbaĀ•ov s choĀ•ou a doprovodem zahájil 30. apríla 1989 oficiálnu

priateľsku návštevu Československa, ku ktorej ho pozval ÚV KSČE. Na ružovom letisku v Prahe vzácné hosty privítal prezident republiky Gustáv Husák, generálny tajomník ÚV KSČE Miloš Jakeš, a ďalší najvyšší československí straníctví a štátni predstavitelia. "Tak ide dneska s nami?" spýtala sa ma sestra ráno 1. mája 1989, a pritom si nanájala na riasy maskaru značky Dermacol. "Nie Peňa, nejdem do výletnej reštaurácie, MUSÍM ísť do sprievodu!" "Prosím a vykašli sa na sprievod, si neni normálna??" moja sestra si otrávene pokrútila hlavou. "Si myslíš, že bez toho nedostaneš červený diplom, alebo čo?" "Ježiš, nerozumiáš ma, si myslíš, že sa mi ako chce?? Tomáš ma pozval na akciu a ja som mu musela povedať, že nemôžem, skoro ma porazilo. Ale ak som ti vravela, že ten idiot Záruba mi povedal, že mi ten tempel dá, iba keď ma uvidí v sprievode." Idiot Záruba bol predsedom fakultnej organizácie KSČE a jeho podpis som potrebovala na vycestovacia doložku. Cez letné prázdniny som sa totiž chcela pozrieť do Rakúska. Veľmi som nenávidela predstavu, že kvôli tomu nemôžem tráviť "sviatok práce" s Tomášom, ale vidina, že sa pozriem na Západ inak, ako v telke, stála aj za túto obeť. "Aha, no - tak si to urobíš. Máš dostatok mávatok?" ukázala sa Petra a dokončila úpravu svojho tupírovaného vrábieho hniezda pomocou Libaru do kašdého počasia. "Nechaj si svoje múdrosti, dobre?" "Ale prosím a, veď je máj - lásky čas, nemôžeš byť trochu príjemná?" "Nemôžem. Ale ty skús dneska neotehotnieť. Ako ti uráti neustále v rámci prípravy na maturitu, ženy sú v máji plodné ako vlhká ornica." "Ty si fakt neni normálna." "Máš sa lepšie, urobíš, to je predsa klasik," zasmiala som sa a napadlo ma, že by som mohla z toho sprievodu tak o desiatej zdrhnúť. Predtým sa samozrejme pozdravím so Zárubom. Aby ma neprehliadol. A potom utekať za Tomášom. Električka bola štandardne preplnená upotenými pracujúcimi, ale počasie nádherné, a cítila som sa skvele. Ani v neprítomné červené zástavy a rezké pochody linúce sa z pouličných reproduktorov mi nemohli pokaziť náladu. Partiu som videla už z diaľky, sedeli na terase študentmi obklopení v výletnej reštaurácii na začiatku lesoparku. Mávatko som hodila do najbližšieho košaja a pobežla v radostnom ošakávaní. Slniečko mi svietilo do očí, a dokiaľ som neprešla pod pergolou, ktorá tvorila vstup na terasu. Preto som ich uvidela až potom. Petra sedela Tomášovi na kolenách a bozkávali sa. Moja prvá životná tragédia sa práve odohrala. A to som ešte nevedela, čo ma čaká za pár rokov, kvôli mojej milovanej sestričke. Alebo ... že by kvôli mne?

ROMAN